І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXII. Ч. 180. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 29-го ВЕРЕСНЯ 1965 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, SEPTEMBER 29, 1965 No. 180. VOL. LXXII.

ОСТАННІ ВІСТІ

Вівторок, 28 вересня 1965 р.

В АМЕРИЦІ

КОНҐРЕСМЕНИ ЗА ПОЛІПШЕННЯ КАНАДІЙСЬКО-АМЕРИКАНСЬКИХ ВЗАЄМИН. 11 республіканських конґресменів видали „Білу книгу", в якій домагаються основних змін в політиці ЗДА у відношенні до північного сусіда — Канади. В 28-сторінковій книжечці вони рекомендують такі зміни: (1) Ревізію договору з 1909-го року про користання водою з озера Мишиґен; (2) канадійці мали б бути співвласниками американських фірм, які працюють в Канаді; (3) мала б бути дозволена необмежена іміґрація з Канади до ЗДА; (4) почати студії про вільну торгівлю між обидвома країнами; (5) треба зорганізувати виміну журналістів і студентів між Канадою і ЗДА на взір так званої виміни Фулбрайта, яка існує між ЗДА та деякими державами; (6) щороку мали б відбуватися взаємні візити президентів ЗДА і канадійських прем'єрів.

КОЛИШНІЙ ПРЕЗИДЕНТ АЙЗЕНГАВЕР ПРОТИ КЕРОВАНОЇ УРЯДОМ ЕКОНОМІКИ. В журналі „Бизнес ЗДА" Айзенгавер написав: „На мою думку керована Урядом економіка є неправильна і зла. Вірю, що коли Уряд використає весь свій вплив, то він зможе диктувати ціни в цій країні", — а це не буде добре для економіки ЗДА. Айзенгавер критикував „занадто централізований" федеральний уряд у Вашингтоні і виступив проти того, щоб Уряд за допомогою дефіцитових бюджетів скріплював економіку ЗДА, бо федеральні борги треба буде колись сплачувати.

СЕНАТСЬКА КОМІСІЯ ПРОТИ ФАРМАЦЕВТИЧНИХ ФІРМ, ВЛАСНИКАМИ ЯКИХ Є ЛІКАРІ. Сенатська Протитрестова і Протимонопольна Підкомісія видала звіт, в якому рекомендує Конґресові зробити щось проти тих фармацевтичних фірм, власниками яких є лікарі, бо ці фірми продають ліки, які є на два до 13 разів дорожчі від тих, що їх власники є не-лікарі. Такі аптеки є в 30-ох стейтах, число їх виносить 140. Закону про цих фармацевтичних складів домагаються демократичні члени Сенатської Підкомісії. Сенатор демократ із Мишиґену Філіп А. Гарт вносить законопроєкт про однорічну кару та $5.000 гривню для тих лікарів, які збагачуються на ліках, що їх вони записують своїм пацієнтам, і які є продуктами їхніх фірм.

МАРІНЕР-4 ДНЯ 1-го ЖОВТНЯ КІНЧАЄ СВОЮ ПРАЦЮ, бо тоді він надасть останній свій сиґнал на Землю. Марінер-4 був тим піонером, який перший надавав на Землю фотографії пляанети Марса. Перед тим ніщо не було так далеко від Землі, що могло б заглянути в такі далекі простори та фотографувати Марса. Марінера-4 випущено 28-го листопада 1964-го року і він 14-го липня 1965 року летів попри Марса у віддалі тільки 6 150 миль від тієї пляанети. В 1967-му році Мерінер-4, можливо, знов зможе бути активним, як передбачає Космічна Адміністрація.

ДРАМАТУРГ АРТУР МІЛЛЕР ВІДМОВИВСЯ БУТИ ПРИСУТНІМ В БІЛОМУ ДОМІ під час того, як президент Джансон 29-го вересня підписуватиме закон про федеральну допомогу мистецтву. Міллер заявив, що він високо оцінює цей закон, який буде фінансово підтримувати різні роди мистецтва, але одночасно він повідомив, яо не зможе бути присутнім на церемонії підписання цього закону з приводу тієї політики, яку ЗДА ведуть у В'єтнамі Міллер заявив, що ЗДА повинні були відповісти на умови комуністичного В'єтнаму в справі перемир'я.

У СВІТІ

ПАПА ПАВЛО VI ВІДВІДАВ в неділю 26 вересня ц. р., в сам день своїх 68-их роковин народження, табір 3.000 циганів на великому майдані за 25 миль на південь від Риму, покритий шатрами та „трейлерами". Папа бродив під час дощу й по болоті на тій леваді та перевів загалом серед циган коло трьох годин. Папа прославляв циган, як „вічних паломників, добровільних вигнанців, досмертних втікачів на шляхах". Ці перші в історії Католицької Церкви відвідини Папи у циганів були — твердять газети — виявом співчуття за фізичне винищування циганів за гітлерського правління.

ПІВДЕННО-В'ЄТНАМСЬКІ КОМУНІСТИ (В'ЄТ КОНҐ) РОЗСТРІЛЯЛИ 2-х американських військовиків — капітана Гумберта Версейса і сержанта Кеннета Рорабека, схоплених до полону ще в жовтні й листопаді 1963 року, з пімсти за розстріляння південно-в'єтнамськими властями в'єтконґських терористів. Американські власті назвали цей жорстокий акт звичайним кримінальним убивством та відкликалися до Міжнародного Червоного Хреста, конвенція якого забороняє мститися на полонених. З Женеви сказано, що Міжнародний Червоний Хрест запротестує, але не має виконної сили. У комуністичному полоні є ще 18 американських вояків.

АМБАСАДОР ЗДА У ПІВДЕННОМУ В'ЄТНАМІ ГЕНРІ КЕБОТ ЛАДЖ ЗАПРОТЕСТУВАВ — твердять деякі американські газети — проти промови амбасадора ЗДА Артура Ґолдберґа в Генеральній Асамблеї ОН: Ґолдберґ звернувся з закликом до ОН, щоб вони посередничали у справі миру у В'єтнамі, а Ладж уважає, що коли війна проти комуністичних аґресорів почала приймати корисний зворот — не слід говорити про переговори з ними і бажання замиритись.

НОВИЙ ГРЕЦЬКИЙ ПРЕМ'ЄР СТЕФАНОС СТЕФАНОПУЛЬОС, по фаху екноміст і колишній грецький міністер фінансів, заповів драстичні економічні реформи у у зв'язку з погіршенням господарської ситуації Греції. Це наслідок урядової кризи, яка тривала від 15 липня ц. р., коли-то король димісіонував 77-літнього Ґеорґа Папандреу, який з пімсти згодом внеможливлював створення урядової більшости в парляменті. Стефанопульос буцім-то задумує перевести зміни в свому 20-членному уряді.

КОЛИШНІЙ ВІЦЕ-ПРЕЗИДЕНТ ВІЛЬНОГО КИТАЮ, ГЕНЕРАЛ ЛІ ТСУНҐ-ЄН, ЯКИЙ ПІСЛЯ КІЛЬКОХ РОКІВ ПЕРЕБУВАННЯ В АМЕРИЦІ ЗРАДИВ ВІЛЬНИЙ КИТАЙ та переїхав до Пейпінґу, виступив в мин. п'ятницю на пресовій конференції у Пейпінґу з „ревеляціями", наче б американські чинники намовляли його в 1955 році до переведення державного перевороту на Тайвані (Формозі) проти Чіянґ Кай-шека. Ця заява 77-літнього перекінчика шита білими нитками: щоб розсварити Вашинґтон з вільно-китайським режимом на Тайвані.

ЗАХІДНЬО-НІМЕЦЬКИЙ МІНІСТЕР ЗАКОРДОННИХ СПРАВ, ГЕРГАРД ШРЕДЕР, поручає нав'язання дипломатичних і торготельних взаємин між Західньою Німеччиною і східньо-европейськими комуністичними сателітськими державами, за вийнятком Східньої Німеччини. До цього часу Західня Німеччина зберігає дипломатичні взаємини тільки з СССР, як великодержавою, відповідальною за поділ і з'єднання Німеччини.

Програма відвідин Папи Павла VI в Ню Йорку

Папа Павло VI вітається з циганами під час своїх відвідин в циганському таборі в Помезія (Італія).

Ню Йорк. — Папа Павло VI 4-го жовтня прибуває до Ню Йорку, де він буде 13 годин, після чого відлетить до Риму. Сотки тисяч мешканців Ню Йорку хотіли б бути на Службі Божій, яку Папа Павло VI відправить о год. 8:30 ввечері на стадіоні Єнкі. З канцелярії нюйоркського Кардинала Спеллмана повідомляють, що кожна дієцезія в ЗДА (всіх є 149) дістане 100 квитків на цю Богослужбу. Кожна католицька парохія в Ню Йорку має дістати пересічно 40 квитків. Але найбільше число осіб зможе бачити Папу Павла VI на вулицях міста, якими він буде їхати, і які є довгі на 24 милі. Папа прилетить на летовище Кеннеді о год. 10:30 перед полуднем, звідки дві години буде їхати до Катедри св. Патрика. Папа поїде через Квінс, Квінсборо Брідж до Мангетену через Гарлем. Після короткої молитви в Катедрі св. Патрика, Папа поїде до резиденції амбасадора ЗДА Артура Дж. Ґолдберґа в готелі Валдорф-Асторія, де відбудеться одногодинна зустріч Папи із президентом Джансоном. О год. 3:30 по полудні Папа промовлятиме в Об'єднаних Націях. Там він конферуватиме з головним секретарем ОН У Тантом, а о год. 6:05 Папа зустрінеться з представниками католиків, протестантів, і жидів в римокатолицькій церкві Св. Родини при 47-ій Східній вулиці і Першій Евеню. О год. 8-ій ввечері Папа виїде з резиденції Кардинала Спеллмана до Стадіону Єнкі, де о год. 8:30 відправить Богослужбу. О год. 9:45 Папа виїде на Світову Виставку, де впродовж 15-ох хвилин відвідає Ватиканський Павільйон. О год. 11-ій вночі Папа відлетить до Риму.

Поворот Боша може спричинити нову кризу в Домініканській Республіці

Вашинґтон. — Представник Державного Департаменту заявив 27-го вересня, що поворот колишнього президента Хуана Боша може викликати нову кризу в Домініканській Республіці та знівечити пляни, які мали довести до заспокоєння тієї країни, яка від кінця квітня ц. р. знаходиться в тяжкій кризі, не маючи свого уряду. Бош повернувся до Санто Домінґо і зараз після повороту виголосив підбурюючу промову проти ЗДА та проти Ради Організації Американських Держав, місія якої привела була до заспокоєння країни, на чолі якого мав стати тимчасовий президент Гектор Ґарсія-Ґодой. Після промови Боша до Санто Домінґо негайно відлетів американський амбасадор Еллсворт Бункер, який конферував із Ґарсія-Ґодоєм та з провідником повстанців, полк. Франціском Команьом Деньом. Амбасадор Бункер не бачився з Бошем. Напруження збільшилось, коли під час демонстрацій застреленого одного студента, який демонстрував проти ЗДА і проти перебування в Санто Домінґо військ ОАД. Ці війська становлять 11 000 вояків, між якими є 9 500 американців. В політичних колах сподіваються, що міжамериканські збройні сили зможуть втримати порядок в столиці та не допустять до нових заворушень.

Конґрес Братських Організацій почався у Вашинґтоні спектаклем з участю танцюристів ОДУМ

Вашинґтон. — В неділю, 26-го вересня, тут почалася річна конвенція Крайового Конґресу Братських Організацій, що гуртує понад сотню найбільших братсько-запомогових організацій Америки й Канади та до якого належить також Український Народний Союз й інші українські братсько - запомогові союзи. Конвенція триватиме три дні й УНСоюз репрезентують на ній головний предсідник Йосип Лисогір, що є членом Управи Конґресу, та головний секретар д-р Ярослав Падох. Конвенцію започатковано великим мистецьким спектаклем з виступами артистів багатьох національних груп: українців, мадярів, поляків, словаків, норвежців та інших. Українців репрезентувала на цьому концерті запрошена УНСоюзом Танцювальна Група ОДУМ з Філядельфії — 8 дівчат і 5 хлопців — яка і здобула найбільші признання від понад тисячі приявних на концерті в залі готелю Статлер - Гілтон, де відбувається конвенція. Хореографом цієї мистецької групи ОДУМ є Віктор Литзиненко, керувала виступом на сцені Зоя Граур, заповідав Віктор Корсунь. Головою групи є Петро Гурський, а головою Приятелів ОДУМ Григорій Білоус. Усі вони були приявні на концерті, як і поважна група наших громадян з Вашинґтону, Балтимору та околиць. Танцюристи ОДУМ здобували найбільші оплески за свій виступ.

НА ФРОНТІ ІНДІЇ-ПАКІСТАНУ ЗНОВУ БОЇ — РАДА БЕЗПЕКИ ОН ПОНОВЛЮЄ ЗАКЛИК ДО ПЕРЕМИР'Я

Об'єднані Нації. — В понеділок 27 вересня скликано пополудні надзвичайне засідання Ради Безпеки Об'єднаних Націй у зв'язку з відновленням боїв на індійсько - пакістанському фронті. Воєнне перемир'я було формально прийняте в четвер минулого тижня обома сторонами й воно, здавалося, закінчило 23-денні криваві бої, які принесли обом — економічно відсталим—кра-країнам величезні втрати в людях, зброї та майні. Однак перемир'я було від самого початку неспокійне, ні одна сторона не квапилась відкликати свої війська на позиції з 5 серпня ц. р., як цього домагалася Зада Безпеки ОН, та ні одна сторона ні на йоту не змінила свого засадничого політичного — взаємно суперечного — політичного становища. На засіданні Ради Безпеки ОН був приявним також генеральний секретар ОН У Тант. Проводив президент Ради Безпеки на вересень амбасадор Артур Ґолдберґ. Рада Безпеки проголосила новий заклик — шанувати зобов'язання, прийняте щодо заведення воєнного перемир'я. Про індійсько - пакістанський спір за Кашмір розмовляв державний секретар Дін Раск з пакістанським міністром закордонних справ Зульфікаром Бутто, який прибув на Генеральну Асамблею ОН до Ню Йорку ще в минулому тижні. Пакістан стоїть на становищі, що три ступні резолюції Ради Безпеки ОН — припинення боїв, відкликання назад військ і політичне порозуміння в справі Кашміру — повинні реалізуватись одночасно, бо коли буде між ними довша відстань часу, то Об'єднані Нації знову „заморозять" справу Кашміру так, як це вони зробили впродовж останніх 17-ох років. З другого боку Індія все ще не погодилась на мериторичний розгляд проблеми Кашміру, вважаючи ту провінцію „і н т е ґральною частиною суверенної території" Індії, про яку нема чого говорити. Індійський прем'єр Ляль Багадур Шастрі заявив у парляменті, що Індія не погоджується на приявність „о б с'ерваторів" від Об'єднаних Націй, поки йдуть бої та що ті „обсерватори" можуть с т ановити тільки частину невтральної Комісії ОН, яка перебуває на території Індії вже від 1949 року. Індійський уряд знову закинув Комуністичному Китаєві, що той допускається в обширі ґімаляйського кордону „провокацій". Водночас індійський міністер робіт Мехр Ханна домагався в парляменті негайного приступлення до поспішного випродукування першої індійської атомової бомби. Індія буцім-то має можливості випродукувати початки своєї атомової зброї впродовж півтора року. Офіційно повідомлено, що пакістанський президент, Мохаммед Аюб Хан прибуде з відвідинами до президента Джансона, але не окреслено докладно терміну.

У Москві нараджується ЦК компартії СССР за закритими дверми

Москва. — Від понеділка 27 вересня ц.р. нараджується за закритими дверми Центральний Комітет компартії СССР. За твердженням західніх обсерваторів у Москві — совєтський прем'єр Алексєй Косиґін, який раніше був головою совєтського текстильного промислу і за фахом є економістом, виголосив промову на тему промислової кризи в СССР з пред'явленням пляну, як „покращати управління в п р о м и с л і, удосконалити плянування та підвищити промислову продукцію" — як коротко повідомив офіційний комунікат. Поза таким загальним повідомленням совєтські часописи ані радіо не подали покищо нічого про ті наради Центрального Комітету. Косиґін буцім-то запропонував зреорганізувати п р о м ислову продукцію на базі її прибутковості, себто — завернути в сторону капіталістичної купецької калькуляції. В жовтні минулого року 175-членний Центральний Комітет позбавив влади Нікіти Хрущова. В березні ц р. ЦК нараджувався виключно над сільсько - господарськими справами. На цьому Центральному Комітеті мають подати до відома речинець 23-го партійного конґресу, який, мабуть, відбудеться в березні 1966 року.

● **Балдур фон Ширах,** колишній шеф „ґітлерюґенд" і ґавляйтер Відня, який в наступному році закінчує свою 20-річну в'язничну кару, як воєнний злочинець, цілком осліп на ліве око і тепер сліпне на праве. 20-річну в'язничну кару відсиджує ще кол. шеф ґітлерівського зброєння Альберт Шпеєр, а досмертню в'язницю відсиджує заступник заступник Ґітлера Рудольф Гесс..

Відбулися збори Української Секції Демократичної Партії повіту Ессекс, Н. Дж.

Нюарк, Н. Дж. — (З. С.) 22 вересня ц. р. відбулися тут збори українського відділу демократичної партії повіту Ессекс. Ця організація має офіційну назву: Українсько Американський Демократичний Клюб повіту Ессекс — Ukrainian American Democratic Club of Essex County. Клюб цей має понад 200 членів, тут народжених і натуралізованих громадян українського роду, що мешкають не тільки в Нюарку, але і в інших місцевостях повіту Ессекс. На голову Клюбу переобрано відомого в Нюарку бизнесмена і громадського діяча Михайла Матіяша. Він належить також і до ради національностей стейтової організації демократичної партії, де заступає українську етнічну групу від повіту Ессекс. До управи Клюбу вибрані наступні громадяни (в поазбучному порядку): адвокат Антін Вітовський, Йосип Гірняк, Іван Гладун, Михайло Данилюк, Микола Казан, д-р Володимир Комаринський, Іван Малиш, Петро Мельник, Ярослав Олійник, Микола Плечій, мґр Олександер Смаль, сот. Зенон Стефанів, І. Чуй, Андрій Ящишин; представниці жінок: Олена Матіяш і Люціяна Оленяк. Клюб бере активну участь в збірці на меморіяльний Фонд Президента Кеннеді, також як окрема українська секція повітового збіркового загального комітету Фонду. Досі зібрано вже понад 500 дол. Добре було б , щоб і інші українські громадські організації включилися до цієї акції. Член Клюбу Олександер Москов, власник друкарні в Нюарку, виготовив безкоштовно відповідні жетони для українського відділу Меморіяльного Фонду.На зборах вирішено м. ін. пожвавити діяльність Клюбу через частіше скликування ширших сходин членів, а в першій мірі поширити засяг членства і тим самим піднести питому вагу українського елементу в демократичній партії. В повіті Ессекс є відносно велике скупчення українців. На жаль, вони стоять у великій більшості осторонь від політичного загальноамериканського життя. Тому й не диво, що українці пропорційно до населення майже не мають впливів в обох американських партіях.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

АКАДЕМІЯ НА ПОШАНУ КАРДИНАЛА ЙОСИФА СЛІПОГО В ПАССЕЙКУ

Філядельфія, Па. — Як повідомляє щоденник „Америка" в числі з 24 вересня ц. р., заходами Комітету, що його очолюють о. В. Білинський і п-і М. Стефанів, в неділю, 21 листопада цього року, буде влаштована в Пасейку академія на пошану Верховного Архиєпископа Каркинала Йосифа Сліпого. Цю врочистість спонзорують парохія св. Отця Николая та місцевий Відділ УККА при співпраці всіх організацій і установ міста й околиці. Увесь прибуток з Академії призначений на Український Катол. Науковий Центр у Римі, що його організує Кардинал Сліпий.

ЛІТЕРАТУРНИЙ ВЕЧІР СОФІЇ ПАРФАНОВИЧ

56-ий Відділ СУА ім. Л. Старицької - Черняхівської в Дітройті влаштовує при співучасті Українського Лікарського Т-ва Північної Америки, Відділу Мишиґен, Об'єднання Українських Ветеринарних Лікарів, Відділ у Дітройті, та Т-ва „Самопоміч" вечір присвячений літературній, громадській та лікарській праці відомої письменниці і діячки д-р Софії Парфанович. Відбудеться вечір в неділю, 3-го жовтня ц. р., о год 5-ій веч. в залі Українсько - Американського Осередку при вул. Карпентер. Після програми товариська ґутірка при чаю.

ЮВІЛЕЙНІ АКАДЕМІЧНІ ВИКЛАДИ УВАН

Ню Йорк. — В місяці листопаді минає 20 років із часу оснування Української Вільної Академії Наук — УВАН у вільному світі. Президії УВАН у Вінніпеґу й Ню Йорку рішили відзначити цей ювілей низкою імпрез. Канадійська УВАН започатковує ювілейні святкування в неділю 3-го жовтня доповіддю д-ра М. Марунчака п. н. „До Історії Української піонерської літератури в Канаді". Заля УНДому (Буровс і МкҐреґор), початок год. 2:30 по пол. Влаштовується окрема ювілейна виставка перших українських друків у Канаді.

ДОПОВІДЬ В УВАН ПРО КОНҐРЕС ІСТОРИКІВ У ВІДНІ

Ню Йорк. — Українська Вільна Нкадемія Наук у ЗДА влаштовує наукове засідання Історичної секції Академії з доповіддю доктора Івана Лисяка-Рутницького: „Враження з Міжнародного Історичного Конґресу у Відні та з подорожі по Европі". Засідання відбудеться в суботу 2 жовтня 1965 р. о 7-ій год. веч. в будинку Академії: 206 Вест 100 вул., Н. Й.

В Реґіональній Конференції НТШ взяло участь 40 представників Реґіональних Комітетів

Ню Йорк. (І. Д.) — Заходом Комісії Реґіональних Дослідів і Публікацій НТШ та Ради Представників Реґіональних Комітетів, відбулася 18 вересня ц. р. в залі Літературно - Мистецького Клюбу в Ню Йорку Реґіональна Конференція при участі біля сорок реґіональних представників. Голова Комісії проф. д-р В. Лев відкрив Конференцію та з'ясував проблеми реґіоналістики і реґіональних публікацій. Він підреслив велику потребу видавання бібліографічного журналу, в якому подавано б також бібліографію з ділянки реґіоналістики. З черги проф. д-р М. Соневицький виголосив доповідь про реґіональні видання в УССР. Прелеґент зазначив також, що у виданих на еміґрації збірниках слід зосередитися головно на першій половині 20 ст., на історично-мемуарному матеріялі. Ред. І. Дурбак з'ясував на загал позитивне становище нашої преси до реґіональних збірників, хоч тут і там трапляються непередумані статті, які знецінюють вагу реґіоналістики. Реґіональні збірники є важливим чинником в ділянці нашої вільної науки і культури, зокрема тут поза Україною і не треба цього леґковажити. В дальшому голова Ради Представників Р. К., проф. Б. Загайкевич зазнайомив слухачів, у своїй доповіді, з новою реґіональною бібліографією, а передусім чужою (польською) що заторкує спільні нам проблеми, а саме економічні і суспільні. Прелеґент згадав обширніше про працю польського історика М. Горна про напади татар на Україну. По вичерпанні доповідей, забирали голос в дискусії:О. Соневицька, д-р П. Ісаїв, д-р Р. Миколаєвич, о. д-р В. Клодницький, д-р В. Палідвор, проф. д-р Н. Король і численні інші. Дискутанти підносили потребу постійного інформування загалу про реґіональні проблеми, про нові видання наших сусідів з ділянки реґіоналістики; піднесено необхідність видавання реґіональних збірників в „Українському Архіві" НТШ, при співпраці та під контролею фахівців науковців Наукового Товариства ім. Шевченка. В збірниках треба звернути головну увагу на національне та державницьке відродження нашого народу, на визвольні наші змагання, на наш вклад у будівництві нашої суверенної держави і боротьби з окупантами. Треба опрокидувати та спростовувати совєтське фальшування нашого минулого, що тепер публікується в „Історії міст і сіл УРСР" та доложити всіх старань, щоби наші реґіональні збірники у вільному світі ширили правду про наше світле минуле, нашу культуру і історію.

Д-р В. Жук здобув перемогу в Конкурсі Архітектури

Шарльотсвил, Вірджінія. (мюб). Американська щоденна і професійна преса нещодавно принесла вістку про великий успіх д-ра Василя Жука, професора архітектура на Універ. Вірджінії в Шарлотсвил. Д-р Жук, спільно із ще двома професорами запроєктував підковоподібну структуру для міста Сан Себастіян в Еспанії і в міжнародному архітектурному конкурсі виграв 20.000 дол. Проєкт цей включає в собі 105 люксусових мешкань, готель для гостей, підземний гараж для 350 авт, велику авдиторію, закритий купальний басейн і багато інших модерних устаткувань.

Проф. Жук закінчив факультет архітектури на Корнельському університеті із „вирізненням" у 1945 р., опісля здобув титул маґістра інженерії на Джанс Гопкінс університеті в 1947 р., і повернувшись знову на Корнельський університет, він здобув там науковий ступень доктора філософії в 1955 р. Д-р Жук одружений з п-єю Костею Приймак з Балтимор, Мд., де сьогодні проживають батьки їх обоїх, що прибули до ЗДА ще перед першою світовою війною з Ярославщини. Д-р Василь Жук є також автором книжки з ділянки архітектури п. з. „Загальна ідея структур", що була видана в 1963 році і мала великий успіх.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник Ukrainian Daily
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Безвартісний виступ Громика

Виступ совєтського міністра закордонних справ Андрея Громика минулої п'ятниці з великою промовою на Генеральній Асамблеї Об'єднаних Націй не виявив, властиво, нічого нового про актуальну совєтську закордонну політику, але таки кинув трохи світла на ті труднці й суперечності, в які попала большевицька імперія.

Комуністичний месіянізм не дозволяє Москві відмовлятися від її цілі „угробити світ". Однак сама Москва не має бажання вести нині війну — здаючи собі справу з переваги американської зброї й американського економічного потенціялу, з власної господарської кризи, з сумнівної вартости союзників-сателітів і ферменту серед уярмлених нею народів. Тому Москва звузила свою войовничість до того, що лише сприяє „визвольним війнам": підтримує Кубу, посилає зброю Північному В'єтнамові і південнов'єтнамським партизанам, фінансує домініканських комуністів. З другого боку Москва знає, що вигра комунізму в Південному В'єтнамі чи вигра Індонезії у війні проти Маляйзії, чи продовжування війни між Індією і Пакістаном, — що в усіх цих випадках виграв би не Совєтський Союз, як пересмник великодержавних інтересів Росії, а комуністичний Китай, суперник Росії на азійському континенті й суперник на становище лідера всього комуністичного світу. Тому допомога Москви Північному В'єтнамові обмежена і проявляється більше криком та протиамериканською лайкою, як ділом. І тому також у Раді Безпеки ОН представник СССР голосував разом із ЗДА у справі індо-пакістанського конфлікту, і в промові Громика були прозорі натяки на „тих третіх", що хочуть використати той конфлікт для „власних цілей".

Совєтський Союз опинився в прикрій і важкій ситуації. Хронічна сільськогосподарська криза примушує його купувати в західніх країнах збіжжя — частинно щоб протидіяти загрозі голоду, частинно для поповнення військових магазинів „на всякий випадок". Московські правителі не можуть позбутися страху перед німцями, і тому хочуть мати Німеччину вічно поділеною, а Західню Німеччину вічно безатомовою — що нелегко перевести. З-під безпосередньої московської контролі вихопилась спершу Югославія, потім Альбанія, тепер вихоплюється Румунія. Побоюючись війни — Москва продовжує деклямувати про „співіснування" одним дихом із лайливою пропаґандою проти „американських імперіялістів". Щоб не давати нового пального комуно-китайським закидам щодо „зради" марксо-ленінських принципів — Москва відмовляється від будь-яких нових актів у ділянці міжнародного роззброєння, як, наприклад, пакт про заборону також підземних ядрових експериментів, чи пак проти поширення атомової зброї. З цієї самої причини большевицькі лідери не хочуть і не можуть проголоситиш ро „жовтнева революція" скінчилась. Алеж, коли вона триває, то мусить виявлятись щораз новими успіхами, бо такий закон революцій, що, зупиняючись на місці, вони банкрутують. Відомо, що носії гнилої системи є завжди останніми, які бачать її упадок.

Тому й пропаґандивні фрази Громика пролунали цього року в Генеральній Асамблеї без ніякого враження. Він виконав свій невдячний обов'язок, не принісши ніякої користи самій Москві.

Непереконливе переконування

Головне завдання неперіодичної газети „Вісті з України", що її видає у Східньому Берліні т. зв. Товариство культурних зв'язків з українцями за кордоном переконувати українських еміґрантів у різних країнах світу в тому, що Українська ССР — це „незалежна і суверенна", мовляв, „держава українського народу". В обличчі відомих усій українській еміґрації фактів повної залежности України від Москви і її колоніяльного становища в складі СССР, ширена „Вістями з України" пропаґанда дуже недолуга і її арґументи ледве чи можуть когось переконати.

Клясичним зразком такої безпомічної і непереконливої режимної пропаґанди можуть бути матеріяли, надруковані в 31-му числі „Вістей з України" за липень 1965 року, зокрема стаття Б. Бабія п. н. „УРСР — суверенна соціялістична держава українського народу" і огляд якогось Є. Юренка п. н. „Україна на міжнародній арені".

Б. Бабій намагається у своїй статті доказувати, що Україна „завдяки допомозі братнього російського народу" звільнилася з-під опіки „великоруського держиморди", що, „розгромивши буржуазно-націоналістичну Центральну Раду", українські робітники й селяни „стали справжніми господарями своєї долі, свого життя" і таке інакше. Напевно кожен робітник і селянин на Україні, прочитавши все це, сплюнув би спересердя або скривився в глумливій посмішці. Нікого на Україні й поза Україною не зможуть переконати вирахувані цим „доктором юридичних наук" такі, наприклад, прерогативи і компетенції Української ССР: Вона має „... свою територію, яка не може змінюватися без її згоди... свою конституцію... свої найвищі та місцеві органи державної влади і державного управління... своє законодавство, громадянство (?! — ред.), свою судову систему, а також столицю, державний прапор, державний гимн і герб". Бо кожен український робітник і селянин знає, що так звана УССР не має ні своєї армії, ні своєї валюти, ні своєї пошти, ні власної міжнародної політики, ні своїх залізничих чи летунських ліній, ні права мати власну державну мову, — коротко кажучи не має всього того, з чого складається поняття суверенности якоїсь держави. А вже просто кпинами звучить твердження Б. Бабія, що „однією з важливих ґарантій суверенітету України є закріплене в Конституції України право вільного виходу з складу СССР". Тож не за якусь там спробу виходу із складу СССР, а лише за вимоги національної автономії за Сталіна і за Хрущова фізично ліквідовано тисячі громадських і культурних діячів.

Така ж натягнута в пропаґандивному відношенні і стаття п. н. „Україна на міжнародній арені". Вихваляючись тим, що Українська ССР входить до складу Об'єднаних Націй і що вона „належить до 56 міжнародних організацій і є учасницею 105 міжнародних актів", автор статті промовчує, що Українська ССР не має навіть права утримувати своїх амбасад і консульств в ніякій із держав світу, і що ніяка із держав світу не має змоги утримувати такі ж установи в Українській ССР. Факт, що в Раді Міністрів Української ССР не має сьогодні навіть фіктивного міністра закордонних справ і що цьогорічну делеґацію УССР до ОН очолює цілком випадкова людина — має також свою вимову.

ДВА ФРОНТИ БОРОТЬБИ ПРОТИ ВБОГОСТИ

Президент Джансон плянує здійснити довготермінову програму так званого Великого Суспільства. Шлях до цієї далекої мети веде через уперту боротьбу проти вбогости, яка все ще існує в цій найбагатшій у світі країні. Президент вніс до Конгресу цілий ряд законопроєктів, ціль яких — збільшити прибутки тих одружених осіб, які заробляють на рік менше як $3.000, і тих самітних осіб, які мають річних прибутків менше від $1.500.

У боротьбі проти вбогости зарисовуються два важливі фронти: один на відтинку молоді, серед якої найбільший відсоток безробітних, і на відтинку громадян, у віці понад 65 років, які живуть із старечих пенсій.

Боротьбу проти вбогости очолює Сарджент Шрайвер, шваґер покійного президента Кеннеді. Шрайвер є головою Уряду Економічних Можливостей. 23-го вересня, разом із представниками бізнесу та з членами Крайової Дорадчої Ради в справі поборювання вбогости, він оглянув вишкільний табір молоді в Кемп Кілмер, в Ню Джерзі, і висловив вдоволення з праці, яку здійснюється в тому таборі.

Похвально висловився про ту працю і губернатор Ню Джерзі Ричард Гюз, який сказав: „Можна бути гордим з тієї програми, яку здійснює Уряд Економічних Можливостей, вишколюючи безробітну молодь для фахової і корисної праці".

Шрайвер вважає, що критичні голоси проти програми поборювання вбогости поволі вщухають, бо успішна дотеперішня праця виявляє, що Президентів задум був добрий.

Конґрес призначив для Уряду Економічних Можливостей $1.780.000.000, — більше, як пропонував уряд, і це свідчить про те, що конґресмени та сенатори вповні підтримують програму Президента.

Вишкільний табір у Кемпі Кілмері відкрито в лютому ц. р., і тоді там вишколювалось лише 85 юнаків з різних місцевостей ЗДА. Тепер в тому таборі навчаються різних фахів 1.250 юнаків від 16 до 21 року. У першій половині наступного року це число збільшиться до 2.500.

Голова Ради Директорів електронічної фірми в Лос Анджелесі, Р. С. Делл, високо оцінює вишкіл цих юнаків, кажучи, що вони показали себе кращими в праці, ніж ті, які покінчили гайскули.

Таких вишкільних таборів, як у Кемпі Кілмер, є вже нині багато в інших місцевостях, і десятки тисяч молоді, яка могла б змарнуватися, стануть фаховими робітниками і увійдуть до Величного Суспільства вже, як рівнорядні його члени. А власне цього і хоче президент Джансон.

Директор Шрайвер повідомив, що в новому бюджеті призначено $25.000.000 на допомогу незаможним студентам, які бажають продовжувати навчання в коледжах та університетах.

Боротьба проти вбогости ведеться одночасно й на відтинку осіб, які покінчили 65-ий рік. Цього року Конґрес схвалив збільшити старечі пенсії на 7 відсотків, внаслідок чого дещо зростуть прибутки 20.000.000 американців. Правда, це ще не зліквідує вбогости мільйонів тих пенсіонерів, які живуть лише з соціяльного забезпечення. З цього здає собі справу Уряд, який знає, що треба подвійної пенсії 10.000.000 осіб, щоб вони могли жити, не турбуючись про завтрішній день.

Цьогорічне збільшення пенсій виносить пересічно по $60 річно, коли взяти до уваги всіх 20.000.000 пенсіонерів. У найближчих роках треба буде знов збільшувати старечі пенсії, щоб у цій країні найвищого добробуту не поневірялися в недостатках мільйони її старших громадян.

Доля старших осіб значно поліпшиться від 1-го липня 1966 р., коли почне діяти закон про медичну опіку.

Медичну опіку за новим законом матимуть пенсіонери у віці понад 65 років, а на оплату лікарських гонорарів вони мусітимуть платити по $3 місячно. Тепер подружжя старших осіб витрачає на так звані Блю Кросс і Блю Шилд понад $200 річно і до того ж мусить оплачувати лікарів. Від 1-го липня 1966 це подружжя витрачатиме тільки $72 на оплату лікарів, а всю іншу медичну опіку матиме безплатно. Отже заощаджуватиме коло $130 річно.

Від січня 1966-го федеральний уряд збільшить на 330 річно допомогу для старших осіб, які живуть із т. зв. „Велфару". Таких осіб є коло 2,500,000.

Збільшено пенсії коло 700,000 цивільних федеральних урядовців і понад 500.000 пенсіонованих військовиків.

Також і приватні фірми та корпорації збільшують пенсії своїх працівників, що поліпшує фінансовий стан мільйонів старших осіб.

Журналіст Р. О. Бекман стверджує в „Нюарк Івнінґ Нюз", що американське суспільство назагал з байдужністю ставиться до потреб старших осіб, але 1965-ий рік треба вважати за переломовий, бо в цьому році дуже багато зроблено для поліпшення долі тих, які вже не можуть працювати і живуть лише з пенсії. О. Бекман підкреслює, що старші особи все це не мають найконечніших засобів до життя, але — „дарованому коневі в зуби не дивляться". Ми гадаємо, що справа тут не в „дарунку", бо пенсіонери — це особи, які важко працювали все життя, але з своїх заробітків не спромоглися призбирати ощадностей, щоб забезпечити себе на старість. Тож не їх вина, що вони мусять жити з пенсій. А найменша пенсія, навіть тепер становить лише $44 місячно.

М. Мельник

ЧИН І СЛОВО

I

У боротьбі за українську правду ми звичайно вважали чин, акцію, революцію за найкращі засоби. Однак ми зужили дуже мало енерґії і грошей на те, щоб з'єднувати людей для нашої правди за допомогою „слова", розкриття та інтерпретації фактів, арґументів та наших власних пропозицій.

Тут, в Америці, ми й далі додержуємось того способу боротьби, до якого звикли. Ми дуже радо підтримаємо і фізично й грошево якусь маніфестацію чи політичну акцію, але величезна вага боротьби за допомогою „слова" у нас не знайшла належного зрозуміння. Те, що в цій ділянці робиться, робиться переважно посвятою і пожертвами поодиноких людей.

Тим часом проблеми Сходу Европи, а України зокрема, є предметом чимраз жвавішої дискусії. Хто ж ту проблему насвітлює перед мільйонами студентів, загальною публікою та урядовими чинниками?

Старша ґенерація в Америці вихована у школі „єдиної і неподільної". Велика група інтелектуалів ще й тепер вважає, що в СССР відбувається еволюція, яка десь на половині дороги зійдеться із такою ж еволюцією в Америці, і що сепаратистичний націоналізм — це тільки перешкода на дорозі до такого „світового майбутнього". Наші вороги запевняють, що українська проблема — це видумка горстки сепаратистів, що „справжні" українці відлучатись від Росії не бажають і що, врешті, вся дискусія зайва, бож українці вже напівзрусифіковані.

За допомогою „чину" ми провели величезну роботу, щоб протиставитися такого роду „насвітленню" української проблеми. Згадаймо тільки прихильні виступи послів і сенаторів у Конґресі ЗДА. Тиждень Поневолених Націй, день проголошення української незалежности, пам'ятник Шевченкові, добрі наслідки листів до редакцій та видавництв, і т. д.

Але в ділянці „слова", зокрема в ділянці фінансової підтримки наукового дослідження проблем европейського сходу, ми хоч і не спимо, але таки дрімаємо. І коли світ у найбільших деталях знає про народовбивство, практиковане Гітлером супроти жидів, то на форумах американських університетів п'ять мільйонів голодових жертв на Україні це не народовбивство, а — усунення перешкод в наступі соціялізму. Це не політично - національна, а чисто соціяльна проблема опору проти вивласнення.

Тому ми повинні зрозуміти, що є речі, яких ніхто за нас не робить. І коли ми їх не робимо, то марнуємо величезну нагоду.

Схід Европи „поволі, але певно" вступає у найбільш критичний період історичного процесу. На основі небувало гострої реакції совєтської преси на бунтівництво підсовєтської молоді і на основі інших познак можна думати, що ідейні засади російського комунізму ввійшли у фазу остаточного розкладу. Наближається також проблема конфронтації російських і китайських національних інтересів, що, на думку президента де Голля, може скінчитись відлученням усієї Азії від Росії. Декто сподівається, що у зв'язку з можливістю такого конфлікту росіяни зроблять поневоленим народам далекойдучі поступки.

В найкращому випадку такі поступки можуть мати тільки переходовий характер. Найбільш логічним і практичним припущенням є те, що росіяни за всіляку ціну старатимуться зберегти імперію. Тому вони вживуть усіх засобів пропаґанди і дипломатії, щоб забезпечити за собою допомогу якнайбільшого числа держав, зокрема Америки.

Ми не тільки як українці, але й як льояльні американські громадяни та батьки наших дітей, мусимо в цих справах уміти висловити свою думку. Наприклад, у тому випадку ми могли б переконати якомога більше людей, що ті, які готові вже тепер іти з допомогою для СССР, в дійсності допомагатимуть росіянам втримати їхню імперію і тим зроблять Америці й решті світу ведмежу прислугу. Тут знову потрібна політична акція, але може ще більше потрібні добре уарґументовані наукові статті в першорядних журналах чи добрі книжки, видані першорядними видавництвами.

Ще раз поставмо питання: чи ми щось робимо в цьому напрямі? Очевидно і беззастережно — так. Але чи цього досить? Якби ми були поляками чи мадярами, тоді цього без сумніву вистачало б. Але в нашій ситуації те, що ми робимо, це крапля в морі. Ми не тільки повинні, але ми можемо робити більше.

І тому з великим задоволенням треба розглядати почин Кардинала Сліпого в Римі в справі створення Наукового Осередку і йому чиммога допомагати. З тієї причини, як теж і з огляду на вирішальну ролю Америки у світовій політиці, подібна інституція повинна бути створена тут.

(Продовження буде)

„БАГАТООБІЦЯЮЧІ ОБРІЇ"

Після березневої постанови партії, — пише свинарка села Сумівка, Берцадського району на Вінниччині Олена Маршук („Молодь України" з 29 серпня), — сільське господарство розкриває перед молодими людьми широкі обрії. Не за горами той час, коли молодь прагнутиме не в місто, а в село.

Тим часом, — признасться сама Олена Маршук, — зустрінеш дівчину, запитаєш, де працює, а вона мнеться, боїться признатися, що після десяти кляс свинаркою стала.

ЗВЕРНЕННЯ В СПРАВІ СИНОДУ ЄПИСКОПІВ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ

Як уже інформовано, Папа Павло VI на початку теперішньої, четвертої, сесії Другого Ватиканського Собору проголосив звернення, що ним встановляє Синод Єпископів Католицької Церкви. З уваги на важливість цієї нової установи в Католицькій Церкві, як і на те, що вона передбачає відповідний розвиток і для Католицьких Церков східнього обряду, отже й для Української Католицької Церкви, друкуємо цей важливий документ у дослівному перекладі з латинської мови. Текст звернення в латинській мові взято з „Оссерваторе Романо" з 16-го вересня 1965 р. Український переклад з латинського приготовив для „Свободи" д-р Василь Стецюк, професор клясичних мов у Сітон Гол Університеті.

АПОСТОЛЬСЬКЕ ЗВЕРНЕННЯ

СВЯТІШОГО ОТЦЯ ПАВЛА VI, З БОЖОГО ПРОВИДІННЯ ПАПИ РИМСЬКОГО, ВИДАНЕ ДО ЄПИСКОПІВ І ЧЛЕНІВ СВЯТІШОГО СИНОДУ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ

Апостольський Чин, що через нього ми старасмося з якнайбільшою увагою пізнати питоменності сучасної доби і достосувати методи та засоби святого апостоляту до зростаючих вимог нашого часу і до змінених соціяльних умовин, спонукує нас скріпити тіснішими, як досі, вузлами, наш зв'язок з Єпископами, „що їх призначив Святий Дух керувати Божою Церквою" (Акт. 20, 28). До цього схиляють нас не тільки респект, пошана та почуття вдячности, що ми їх виявляємо для всіх наших Преосвященних Братів Єпископів, але також і наложена на нас незвичайно важка відповідальність Вселенського Архипастиря, що вже самим чином зобов'язує нас вивести Боже стадо на левади вічности. Бож у цих наших часах, правда, бурхливих і повних різних розбіжностей, але й так широко відкритих для спасенного подуву небесної ласки, ми пізнаємо з щоденного досвіду, як багато допомагає нашому Апостольському Чинові таке об'єднання з святішими Пастирями, що ми його задумуємо всіми засобами далі продовжувати і так скріпити, щоб нам, як уже ми доказали в інших справах, не бракувало й тут радости з їхньої присутности, допомоги їхньої мудрости та практичного підходу до справ і вияву їхньої поради та признання для їхнього авторитету (Акти Апостольської Столиці, 1964, ст. 1011).

Тому зовсім природно витворилося в нашій душі, зокрема під час численно зібраного Другого Ватиканського Собору, сильне переконання у важливості й потребі застосування щораз більшої допомоги і співпраці збоку наших Єпископів для добра нашої Вселенської Церкви. Ба, вже навіть і сам Екуменічний Собор був для нас причиною, що ми прийняли пропозицію встановити постійну окрему Раду Єпископів, очевидно, з тим тільки наміром, щоб і після закінчення Собору дійшла до християнського світу ота велика кількість добродійств, що їх вдалося нам щасливо відчути під час Собору з тіснішого дружнього об'єднання із нашими Єпископами. А тепер, коли вже й другий Ватиканський Екуменічний Собор зближається до кінця, вважаємо, що прийшов відповідний момент, щоб задуманий давніше наш плян довести врешті до здійснення; і це ми робимо ще з більшою охотою, бо знаємо, що Єпископи католицького світу наглядно піддержують оцю нашу пропозицію, як це можна зауважити з голосування великої в цій справі більшости Отців Церкви, що його подано до відома на Екуменічному Соборі.

Тому, обміркувавши всі справи, згідно з нашим поглядом і одночасно з нашим респектом до Вселенських Католицьких Єпископів, як також і з бажанням уможливити їм ще з більшою наглядністю та з кращою ефективністю допомогти нам виконати супроти Вселенської Церкви наше апостольське завдання, ми з власної ініціятиви та силою нашого апостольського авторитету ставимо внесення і одночасно встановляємо в цьому нашому Матірному Місті постійну Єпископську Раду для цілої Вселенської Церкви, підпорядковану прямо і безпосередньо нашій владі, що ми її називаємо Єпископським Синодом. І цей Єпископський Синод, що з часом, так, як усі людські установи, зможе досягнути щораз більш досконалої форми, спирається на таких засадах:

§ 1

Єпископський Синод, що в ньому Єпископи, вибрані з різних сторін світу, стараються допомогти найвищому Архипастиреві Церкви, встановлюється з такою метою: а) щоб була одна центральна церковна установа, б) щоб був Єпископат, який репрезентував би цілий католицький світ, в) щоб ця установа була в своїй суті постійною, і г) щоб вона виконувала свої завдання і у визначений час і принагідно доти, поки існуватиме така її структура.

§ 2

До Єпископського Синоду належить, згідно з його природою, вивчати та ставити відповідні пляни. Він може також користуватися і своєю довільною владою, якщо нею наділить його Римський Папа, що його обов'язком буде апробувати рішення Синоду.

1. Загальні границі діяльности Єпископського Синоду такі: а) скріплювати тісний зв'язок і допомогу між Найвищим Архиєреєм - Папою і Єпископами цілого світу, б) старатися подавати безпосередні й достовірні відомості про справи і обставини ситуацій, що стосуються внутрішнього життя Церкви та її належної діяльности в сучасному світі, в) доводити до більш гармонійної однозгідности в поглядах принаймні так довго, як довго дозволяють принципи християнської доктрини та вимагана процедура в житті Церкви.

2. Особливі і найближчі межі діяльности такі: а) бу-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Ірена Книш

НА СВІТАНКУ УКРАЇНСЬКОГО ЖІНОЧОГО РУХУ В ЗДА

60-РІЧЧЯ З ДНЯ ПЕРШОГО ВІЧА УКРАЇНОК У НЮ ЙОРКУ

(8)

Трудно нам так скоро видвигнутися з тих кайданів, які на нас, на українські жіноцтво, наложили обставини, не легко нам побороти ті пересуди, які все ще обиваються об наші вуха, що, мовляв, жінці, а ще українській жінці, не до політики, не до віча, не до письма! „Та світ догори ногами перевернувся б, якби жінки мішалися в політику!" Такі слова, говорені звичайно людьми несовісними, малозрячими, с забобоном, пересудом, та й ті, що таке говорять і самі того може не знають, яку велику кривду роблять тим собі, своїм дітям, а тим самим цілому народові.

Світ з кожним днем поступає й приносить щось нового. Та помимо того, що так постійно йде наперід, все ж таки оглядається на свою минувшину, з неї вчиться, та то всьо, що красне, добре — приймає, а що зле, відкидає.

Тою минувшиною є історія і то так нашого, українського народу, як теж історія інших країв.

А та історія численними фактами якраз указує, що лише ті народи були сильні, ті були славні, котрі мали свідоме, патріотичне жіноцтво!...

... У нас св. Ольга.. Другу таку маємо Марту Борецьку, жінку надзвичайно хоробру й патріотичну, яка до останньої каплі крови боронила республіку Новгорода перед ворогами, а яка мимо того, що стратила своїх мужа і синів — не впала на дусі, не піддалася безсиллю, але далі йшла, скликувала мітинґи, віча, до кінця життя заохочувала свій нарід постaвити на своїм, постояти за правдою! . За Хмельниччини, у Брацлаві 300 жінок із дітьми вибрали смерть у вогні замість віддатися в руки ворога...

... Ми тепер тут, в Америці, в краю вільнім, свобіднім! Перед нашими очима снуються ріжні народи, народи просвічені! Та ми вже не одно від них перейняли. Переймім від них письменність, просвіту!

Коли ми, українські жінки, будемо письменні, коли будемо читати часописи й книжки, коли будемо знати про гірке життя й страшні кривди нашого народу там, у старім краю, тоді будемо мусіти отворити свою душу, будемо мусіти любити свій нарід, свою Вітчину, працювати для неї, виховувати своїх дітей на свідомих членів суспільности — а тоді ми станемо мислячими людьми, розуміючими свої обов'язки — станемо ідейними!

Тоді кожний нас пошанує, нас будуть шанувати наші мужі, діти, браття, кожний нас пошанує, бо буде мусів! Та аж тоді красні часи настануть так для нас, як і для цілого народу, а тим самим для Американської Руси-України!" („Свобода", 15-го червня, 1905 р.).

Не менш гаряче промовляла Анна Курила про потребу жіночої організації. Коли взяти до уваги півмільйона українців у Америці, то в пропорції 1 до 10 українок є 50 000. „І де ж ті жінки?" — питає бесідниця. Всі знають, як мало їх у „Союзі" і „Соединенії". Найчастіше українські жінки або не належать до жадної організації, або приступають до чужих, польських і словацьких. І це є найважніша причина для заснування організації, щоб у ній об'єднати всіх „руських жінок", які нічим не гірші від мужчин і теж повинні мати свою окрему організацію, бож інтереси жінок є дещо інші від інтересів мужчин. Спільним зусиллям удасться об'єднати жіноцтво, а його совісна робота дасть гарні плоди, йому на користь і на славу „нашій святій Руси"... („Свобода", 25 червня 1905 р.).

Проєкт статуту реферувала Констанкевичівна, а про виховання дітей доповідала Стеткевич. З актуальною справою відкриття „Дому для українських дівчат" виступила Хромовська, а після неї піддержував цей задум о. П. Тимкевич. Опісля вітав збори о. Туркевич від „Православного Общества Взаїмопомочі", яке теж наміряє творити жіночу організацію, а його вислано на віче, щоб перевірити, як стоять справи і чи є можливість заложити спільну жіночу організацію. Він, а за ним ще один учасник віча, Ладижинський, побажали жіночому рухові успіхів.

Як подає звідомлення, дискусія тривала коротко („задля браку часу"). Вкінці ухвалено резолюції. Зазначено дуже малу участь жінок у дискусії, „мабуть, задля новости такої для них речі, а в часті також задля присущої жіночому полові встидливости." Проте, підкреслено, що віче відбувалося поважно й спокійно.

Вечірний концерт з нагоди першого жіночого віча зібрав більше публіки. Тоді відчитано привітальні телеграми від: Бурси й Православного Т-ва в Клівленді, Українських Школярів і таких осіб: Анни Мельник, Сабіни Крук, Бичинського, Олекси Курили, Савки, Стеткевича, о. Підгорецького. У програмі концерту виступали всі бесідниці віча: А. Курила — вступне слово, піяністка Констанкевич, Стеткевич — сольоспів, Е. Струтинська — деклямації „Каменярів" Франка, „В світ за очі" Лепкого, Хромовська у вокальному квартеті. Рецензент „Свободи" високо оцінив мистецький рівень усіх продукцій, а в першу чергу талановитої піяністки, якій найсуворіший критик не міг би нічого закинути. В імені сестрицтва св. Ольги його касирка Медвідь вручила квіти всім, що брали участь у концерті.

В обороні історичної правди і чести Симона Петлюри

Паризький журнал „Парі Матч" у ч. 822 з 9-го січня 1965 р. опублікував репортаж - біографію лікар'я Бернарда Гальперна з нагоди його 60-річчя.

В цьому репортажі Б. Гальперн написав: „Ах! Це були часи гетьмана Петлюри, великого убивці (дослівно у французькому тексті „масакранта") жидів".

Так Б. Гальперн оклеветав світлу пам'ять Голови Директорії — Голови Держави і Головного Отамана Військ Української Народної Республіки Симона Петлюри.

Управа Товариства Прихильників Української Народньої Республіки в Рочестері, Н. Й. з датою 20-го травня 1965 р. вислала до редакції „Парі Матч" на адресу директора П'єра Шарова французькою мовою письмо і в ньому на основі історичних фактів і документів перевела доказ, що С. Петлюра, як Голова Держави і Начальний Вожд Армії УНР, ужив був усіх можливих заходів, щоб жидівських погромів на Україні не було.

Управа Товариства Прихильників УНРеспубліки в Рочестері прохала редакцію „Парі Матч"-у переслане їй письмо помістити на сторінках журналу.

Подаємо короткий зміст нашого письма:

Передовсім ми підкреслили, що д-р Б. Гальперн грубо помилився, назвавши С. Петлюру гетьманом. У наступних рядках письма ми перевели доказ, що жидівські погроми на Україні — це твір і спадщина російських царських режимів.

Антисемітизм й антиюдаїзм у релігійному сенсі були офіціяльною доктриною царської адміністрації. На цій доктрині базована заборона жидам поселюватися на етнографічній московській території. На протязі двох останніх декад володіння царя Миколи II. жидівські погроми були звичайним явищем. Ці погроми інспірувала поліція, а переводила їх т. зв. Чорна сотня, реакційні російські елементи. Численні жидівські погроми відбулись у 1905 р.

У 1913. р. царська адміністрація влаштувала судовий процес жида Бейліса. Цей процес мав приписати Бейлісові і взагалі жидам доконування ритуальних вбивств християнських дітей, щоб їх кров домішувати до пасхальної маци. Антисемітські тенденції існували в російській армії. У 1917 і 1918 рр. російська армія, яка в неладі покидала фронт і була підпорядкована большевицькому режимові, доконала багато погромів на теренах зайнятих совєтською владою. (Черіковер: „Антисемітизм і погроми на Україні", стор. 143-153.).

На основі конституційного закону УНР з 9-го січня 1918 р. національні меншини одержали національну автономію. Додаток до цього закону був оголошений 17-го липня 1919 р. у „Вістнику Державних Законів" за підписом С. Петлюри і міністра для жидівських справ жида Пінкаса Красного.

Звичайно, що з упадком царату не зникли члени „Чорної сотні": вони далі діяли і викликали погроми в Україні. Уряд УНР не міг по містах і містечках удержувати більших військових гарнізонів, щоб перешкодити в погромах, бо українська армія в 1919 р. боролася проти інвазії в Україну московсько-большевицької армії і білої армії ген. А. Денікіна.

С. Петлюра, як Головний Командант Армії, видавав накази дня проти погромів, а найважнішим з них був наказ ч. 131 з 26 серпня 1919 р. підписаний С. Петлюрою і ген. Юнаковим, шефом штабу армії. Для боротьби з погромами була утворена Надзвичайна Комісія, яка мала винних у погромах притягати до відповідальности. Жидам, пошкодованим у погромах, з державного скарбу виплачено 11.460.000 гривен як допомогу.

С. Петлюра і уряд УНР зробили все, що лише було можливе, щоб погромів на Україні не було і тому С. Петлюра не відповідає за погроми, які були в Україні в 1919 р.

У своїх політичних творах цю правду потверджують визначні жидівські політики й історики: А. Марголін („Україна й політика Антанти"), д-р М. Вішніцер („Жидівська хроніка"), сіоніст В. Е. Жаботинський („Справа Петлюри-Шварцбарда") і інші.

Б. Гальперн зробив Симона Петлюру у своєму репортажі „погромником жидів" свідомо чи несвідомо, маючи за мотив комуністичну пропаганду проти українського визвольного руху, проти відновлення української держави — незалежної і демократичної Української Народньої Республіки.

Редакція „Парі Матч"-у не помістила нашого письма на сторінках свого журналу. Але на адресу голови управи товариства Ф. Федоренка прислала таку відповідь: „Пане Голово, ми одержали Вашого листа з 20-го травня й Вам дякуємо за нього. Ми Вам вияснюємо при тім, що зроблені Вами декларації відносно проф. Гальперна були сформульовані полковником Павлом Вержбицьким, Голов. Спілки Бувших Комбатантів Армії УНР у Франції, що його листа ми опублікували в „рубриці читачів" у ч. 829. „Парі Матч". Він нам вияснював, що українці не вважають Симона Петлюру відповідальним за погроми жидів, що мали місце за його часів в Україні. Ми просимо Вас віднестися до того спростовання. Прошу прийняти, Пане Голово, вирази нашої пошани — за головного редактора — (підпис нечиткий)".

Дмитро Ерстенюк
Секретар Т-ва Прихильників УНР у Рочестері, Н. Й.
Рочестер, 11. 9. 1965 р.

Українець на услугах людства в Родезії

Івану Крупа в книжковому складі в одному із міст африканської країни Родезія.

Місіонер - помічник Іван Крупа вже дев'ять років служить автохтонам Родезії в Африці.

Крупа народився в українській сім'ї в стейті Коннектікет і коли закінчив школу, перенісся до Каліфорнії, яку уважав своїм адоптованим стейтом.

Як тільки він довідався, що, тепер вже покійний священик, Антін Бруверс, заснував організацію місіонерів - помічників в 1956-му році, Крупа рішив стати таким місіонером.

Він рішив посвятитися, бо за свою працю матеріяльного винагородження майже не одержує, та помагати автохтонам в Африці. Наша українська католицька церква не має своїх місіонерів-помічників в Африці, то ж Крупа рішив дістатись туди за допомогою кардинала — МекІнтаєра, архиєпископа Лос Анджелесу та Організації для поширення Христової Віри. Говорячи про місіонерів, Папа Іван XXIII сказав таке: „Бути як Христос, то є ... навчати неосвічених, лікувати немічних, одягати нагих, помагати убогим і прокаженим, і охороняти невинних і старців, це є словом: бути місіонером". Іван Крупа і посвятився тій ідеї.

Вже в 1957-му році Крупа виїхав до Риму, де він з іншими місіонерами та місіонерами - помічниками одержав папське благословення і тоді його вислано до Нігерії, де він пробув два роки, помагаючи негритянам. В 1959 році його перенесено до Родезії, де він залишився дотепер.

В Родезії Крупа є агентом заготівлі шкільних книжок і підручників для католицьких шкіл в дієцезії Гвело. Книжки він спроваджує з цілого світу, бо це є його головна праця. „Від часу, коли я сюди приїхав, нові школи швидко зростають", — твердить Крупа.

Крім цієї головної праці, Крупа працює як ілюстратор в редакції. Він творить та видумує загадки, головоломки та ребуси для дитячої сторінки, ілюструє місячну сторінку святих та рисує карикатури. Недавно замовлено в нього малюнки для слухового, звого відділу для нової навчальної студії, якої будуть вживати в тамошніх школах.

Іван Крупа є талановитий артист, але дуже скромна людина і не легко було одержати інформації про нього, бо він для слави не працює. Коли він недавно приїхав на відпустку до своєї родини в Кенетикет і в Гернімері, де живе його кревний, довголітній секретар 192-го Відділу УНС пан Матвій Політило із своєю родиною, з якою автор цих рядків є посвоячений через подружжя, то він багато оповідав про звичаї, обичаї, обряди та життя тамошнього населення.

Іван Крупа між дітьми автохтонів в Родезії, Африка

Ів. Крупа є гордий із свого українського походження, і хоч не має змоги вживати української мови в Африці, то все ж таки її пом'ятає.

Недавно він прислав книжки, журнали та газети з Родезії, між якими є — The Southern Cross, 12 Bouquet Street, P.O. Box 2373, Cape Town (March 17, 1965), і в цьому журналі є поміщені знимки нових Кардиналів, між якими пишається висока постать нашого Кардинала Йосифа Сліпого.

Яр. Ликтей

З Комітету „Видавництво Бережани"

15-го серпня помер несподівано голова Комітету „Видавництво Бережани" в Ню Йорку — сл. п. д-р Володимир Бемко, а 19-го серпня поховано його на кладовищі в Юніон, Н. Дж. Бережанська Громада та члени Комітету доложили багато старань, щоб теж із своєї сторони гідно віддати останній поклін свойому довголітньому Провідникові на Рідних Землях. Величаві похорони з численним духовенством, представниками Товариств і Організацій і громадянства, жалібними промовами та великою кількістю прегарних вінків і цвітів — все вказувало на ту велику пошану й любов, якими втішався сл. п. д-р Володимир Бемко серед свойого громадянства.

Жаль стискає серце за Покійним, який останніх 10 літ свойого життя присвятив збиранні матеріялів і світлин для видання пропам'ятної книги про Бережанську Землю, а несподівана смерть не дала йому змоги докінчити почате діло. Та це діло Покійного зобов'язався довести до успішного кінця Комітет у тісній співпраці з Родиною сл. п. д-ра Бемка.

Внаслідок смерти голови Комітету зайшли в Комітеті певні персональні зміни, про які Комітет хоче поінформувати громадян Бережанської Землі, а саме:

На останньому засіданні Комітету, яке відбулося 21-го серпня вибрано п-і Олену Бемко, що цілий час співпрацювала із своїм покійним чоловіком, почесним Головою Комітету, а обох синів Покійного — Левка й Богдана кооптовано до Комітету на його членів, з тим, що Богдан Бемко виконуватиме обов'язки заступника голови Комітету. Діючим головою Комітету є тепер д-р Богдан Бородайко.

Відносно видання пропам'ятної книги Комітет повідомляє всіх бережанців, що ввесь матеріял і фотосвітлини є вже приготовані до друку, однак з уваги на поважний брак фондів, він не може приступити до остаточного сфіналізування видання згаданої книжки. Нині Комітет розпоряджає готівкою — $4 200, яка є зложена в касі Кредитової Кооперативи „Самопоміч" в Ню Йорку.

Тому Комітет звертається з гарячим проханням до всіх громадян Бережанської Землі, які ще з різних причин не надіслали свойого датку, як теж і до тих громадян - спонзорів, які не доповнили свойого датку до висоти $25, щоб вони, згідно з ухвалою Загальних Зборів Бережанців з 28-го квітня 1965-го року в найкоротшому часі це зробили, бо від висоти суми зібраних грошей буде залежати висота накладу книжки.

Гроші проситься надсилати до Кредитової Кооперативи „Самопоміч" в Ню Йорку на рахунок Комітету Видавництво Бережани:

Selfreliance, 98 Second Ave.
New York, N.Y. 10003,

а листи на руки п-і Олени Бемко:

Mrs. Olena Bemko
132 Fairmount Avenue
Newark 3, N.J.

ЗВЕРНЕННЯ В СПРАВІ СИНОДУ...

(Закінчення із сто. 2-ої)

ти у взаємному контакті з папськими нунціями, б) підготовляти пляни про справи, для яких в окремих випадках буде скликаний Синод.

§ 3

Єпископський Синод прямо і безпосередньо підлягає владі Римського Папи, що, крім того, має право:

1) скликати Синод стільки разів, скільки буде видаватися йому потрібним, як також в окремо визначеному ним місці, де Синоди мають відбуватися;

2) затверджувати вибір членів згідно з §§ 5 і 8;

3) встановляти діялоги для обговорення проблем щонайменше на шість місяців наперед, якщо б це випало ще перед зібранням Синоду;

4) постановляти, щоб матеріял для обміркування був пересланий на руки тим, що братимуть участь в обговоренні тих справ;

5) встановляти порядок ведення справ;

6) керувати Синодом самому особисто або за допомогою інших.

§ 4

Єпископський Синод може бути скликаний на зібрання: звичайне, надзвичайне і спеціяльне.

§ 5

Єпископський Синод, скликаний на звичайне зібрання, охоплює в першій мірі:

1. а) Патріярхів, Верховних Архиєпископів і тих Митрополитів східнього обряду Католицької Церкви, що є поза патріярхатом, б) Єпископів, обраних окремими національними Конференціями Єпископів, згідно з §§ 5 і 8, в) Єпископів, обраних на Єпископських Конференціях для багатьох націй, що не мають своєї власної національної Єпископської Конференції, згідно з § 8; г) до того додасться ще десятьох відпоручників, що репрезентують релігійні чини духовенства, обраних Римською Юнією Генеральних Настоятелів.

2. У Генеральному Зібранні Єпископського Синоду беруть участь також Отці Кардинали, що стоять на чолі Трибуналів Римської Курії.

§ 6

До Єпископського Синоду, скликаного на надзвичайне зібрання, входять:

1. а) Патріярхи, Верховні Архиєпископи і Митрополити східнього обряду Католицької Церкви, що є поза Патріярхатом, б) представники національних Єпископських Конференцій, в) представники Єпископських Конференцій для багатьох народів, що не мають своєї власної національної Єпископської Конференції, г) троє братів релігійних чинів, що репрезентують релігійні установи духовенства і що їх обрала Юнія Генеральних Настоятелів.

2. У Генеральному Зібранні Єпископського Синоду беруть також участь Кардинали, що стоять на чолі Трибуналів Римської Курії.

§ 7

Єпископський Синод, зібраний на спеціяльному зібранні, охоплює Патріярхів, Верховних Архиєпископів і Митрополитів східнього обряду Католицької Церкви, що є поза Патріярхатом, як також і тих, що репрезентують чи то Єпископські Конференції одного чи більше народів, чи релігійні конгрегації (чини), як це встановлено в §§ 5 і 8; це стосується зокрема тих країн, у справі яких скликано Єпископський Синод.

§ 8

Єпископів, що репрезентують окремі національні конференції, вибирається таким способом: а) по одному Єпископові від кожної Національної Єпископської Конференції, що охоплює не більше як 25 членів - єпископів, б) по двох Єпископів від кожної Національної Єпископської Конференції, що має не більше як 50 членів, в) по три Єпископи від кожної Національної Єпископської Конференції, що має не більше як 100 членів.

Єпископські Конференції для більшого числа народів обирають своїм представниками тих, що ведуть свою діяльність згідно з тими самими приписами.

§ 9

При виборі тих, що мають репрезентувати Єпископські Конференції одного чи більше народів та релігійні установи (чини) в Єпископському Синоді, треба керуватись з великою увагою не тільки загальним знанням кандидата і його розсудком, але й також брати до уваги те, що стосується теорії і практики, тобто суті самої справи, над якою буде застановлятися Синод.

§ 10

Вселенський Архиєрей буде збільшувати кількість членів Єпископського Синоду, згідно зі своїм власним добором, додаючи до нього чи то Єпископів, чи членів монаших чинів, що репрезентують релігійні установи, чи врешті досвідчених церковних діячів аж до загального числа 1.500 членів, що про них мова в §§ 5 і 8.

§ 11

З моментом, коли зібрання Єпископського Синоду, що його скликано в якійсь справі, закривається, автоматично перестає існувати особовий склад того ж Синоду і обов'язки та завдання, що стосуються якимсь способом окремих членів, втрачають свою силу.

§ 12

Єпископський Синод має постійного Генерального Секретаря, якому приділюється відповідне число помічників. Крім того деякі зібрання Єпископського Синоду мають спеціяльного секретаря, що виконує свою діяльність аж до визначеного йому тим же самим зібранням реченця. Як генерального секретаря, так і спеціяльних секретарів, номінує Святіший Отець.

Це ми вирішуємо і, якщо немає ніякого спротиву, вводимо в життя.

Дано в Римі, у базиліці св. Петра, в третю річницю нашого Понтифікату, дня 15 вересня 1965 року.

Папа Павло VI

НА НАШІЙ, НЕ СВОЇЙ ЗЕМЛІ

„СОЛОДКА" ПОВІНЬ

На Полтавщині почали копати цукрові буряки, або, як кажуть, „біле золото". До цукроварень безперервним потоком рухаються автомашини, навантажені осінніми дарами природи.

Кореспондент „Молоді України" з Полтави пише в часописі з 8 вересня, що „летючі" водії, не знаючи втоми, працюють прямо таки на космічних швидкостях. „Солодка повінь" виходить з берегів.

І З СВІЧКОЮ НЕ ЗНАЙДЕШ

Крамниця в Луганському. Гурт покупців.

— Будь ласка, мені потрібні ґудзики.

— Немає...

Інший питає:

— Чи є у вас крем для взуття?

— Немає...

— Моєму синові потрібна шкільна течка.

— Що ви, голубчику, такого краму у нас немає... (Із кореспонденції А. Кузнєцова в „Рабочій Газеті" з 10 вересня).

Конґресмен Р. Е. Свіні і проф. д-р М. Ю. Богатюк виступлять на Святі Покрови в Клінленді, Огайо

Клівленд, Огайо. — (укв). Заходами місцевого відділу Товариства б. Вояків УПА відбудеться тут в неділю 17 жовтня, Свято Покрови, патрона Українських Збройних Сил. Головним українським промовцем буде професор економічних наук з Університету Вірджінії у Шарлоттсвил, д-р Микола Ю. Богатюк, який є також головним редактором молодоакадемічного журналу „Фенікс". Згідно з запрошенням д-ра Зенона Винницького, голови місцевого Українського Відділу АП АБН-у, англомовним доповідачем буде — Роберт Е. Свіні, член Конґресу ЗДА (Д. - Огайо).

18 вересня він переслав на руки д-ра З. Винницького слідуючу телеграму: „Дякую за Ваше невимовно сердечне запрошення промовляти на форумі Організацій Українського Визвольного Фронту Великого Клівленду, вшановуючи Свято Покрову і пам'ять про Голозного Командира, Тараса Чупринку. З найбільшою приємністю очікую зустрічі з Вашими організаціями в неділю 17го жовтня. Шлю для Вас найкращі бажання, щоб Ви продовжували Вашу велику і добру працю".

В мистецькій Частині Свята візьме участь славний український Жіночий Квартет „Верховина" з Торонта, в Канаді під мистецьким керівнитвом Олени Глібович. Квартет виконає низку стрілецьких та повстанських пісень при фортепіяновому супроводі Стефанії Жовнір-Клос. Програму збагатить своїми виступами член Симфонічної Оркестри м. Йонґставну, скрипаль і віольончеліст мґр. Мирон Жмуркевич. 16-літня Мирося Баслядинська, визначна учениця Українського Музичного Інституту в Клівленді і співачка Хору ім. Т. Шевченка, виконає на фортепіяні „Патетичну Сонату" Беттовена. Софія Мельник-Бура, член драматично-мистецького ансамблю Хору ім. Тараса Шевченка, рецитуватиме уривки з поеми Олеся Бабія „Повстанці".

Це буде перша велика імпреза українського Клівленду в осінньому сезоні, яка своїм громадським і культурним змістом стане знову гарним успіхом у праці українського громадянства в Огайо.

Акрон, Огайо
СОЮЗОВИЙ БЕНКЕТ

Акрон, Огайо. — В неділю 19-го вересня тут відбулася в приміщенні місцевої нової української католицької церкви св. Духа товариська зустріч членів місцевого 295-го Відділу УНСоюзу з місцевим громадянством, получена р бенкетом і танковою забавою.

Вечірку розпочав привітальною промовою голова Відділу Володимир Кость, який привітав приявних, а зокрема пароха о. Тараса Дурбака, колишню заступницю головного предсідника УНСоюзу пані Геновефу Зебко-Жеребняк, довголітнього заслуженого секретаря Відділу Василя Пулка та головного секретаря УНСоюзу Ярослава Падоха, який прибув з недалекого Клівленду, де переводив в той час окружний секретарський курс УНСоюзу. Отець Дурбак відмовив молитву, а д-р Я. Падох виголосив промову про вагу громадської організованости та солідарности. На прикладах з 72-річної історії УНСоюзу він вказав на вагу числа зорганізованої суспільности та закликав всіх без'винятку включуватися в українські організації, світські і церковні, зокрема в найстаршу у вільнім світі, піонерську установу — УНСоюз. Для престижу української громади у ЗДА і Канаді, за словами промовця треба збудувати бодай одну нашу установу із шестицифернним числом членів.

Ця товариська зустріч пройшла з повним успіхом. В ній взяли участь понад сотня громадян Акрону. Між приявними був також місцевий адвокат Степан Іванчук з дружиною.

Н. Н.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

Ще про реєстрацію виборців у Ню Йорку

У „Свободі" з 25-го вересня подано вістку про реєстрацію виборців в Ню Йорку. Ця вістка дуже на часі, і тому, що я особисто заанґажований з рамени АДА в агітації за посилення реєстрації, тішуся, що вона появилася. Проте, у вістці є дещо неточні інформації.

Хто мусить реєструватися?

1. Ті, які ще ніколи не реєструвалися.

2. Ті, що змінили адресу від часу останніх виборів.

3. Ті, що не голосували у виборах від 1963 року.

Щоб зареєструватися, треба:

1. Мати закінчений 21-ий рік життя в день виборів в листопаді.

2. Бути горожанином ЗДА. З натуралізованих громадян можуть реєструватися тільки ті, які одержали документ горожанства перед 4-им серпня 1965.

3. Бути мешканцем стейту протягом одного року (до дня виборів); міста — чотирьох місяців; виборчої округи — 30 днів.

Справа грамотности: При реєстрації треба доказати, що дана особа закінчила шосту клясу (не середню школу як подано у „Свободі") „під американським прапором". Очевидно, що доказ вищого позему навчання ніж шоста кляса також вистачає. Той, хто не має свідоцтва зі школи, може виповнити декляраціо-афідавіт при реєстрації, засвідчаючи про рівень свого навчання.

Тільки ті особи, які не ходили до шкіл „під американським прапором", мусять доказати свою грамотність коротким іспитом. При іспиті дають прочитати короtенький уступ з американської історії і ставлять сім питань, базованих на тому уступі.

Ростислав Л. Хом'як
Ню Йорк, Н. Й.

В АМЕРИЦІ І В СВІТІ

ПЕРШИЙ СЕКРЕТАР КОМПАРТІЇ СССР ЛЕОНІД БРЕЖНЄВ ЗАГРОЗИВ в минулу п'ятницю, що СССР озброїть атомовою зброєю своїх европейських сателітів, якщо Західня Німеччина дістане атомову зброю в рямцях НАТО. Західні кола сумніваються, чи Москва матиме настільки довір'я до своїх сателітів, після того, як у Польщі, на Мадярщині та тепер в Румунії виявились яскраво протисовєтські настрої.

У ТОКІЮ НАРАДЖУЄТЬСЯ ТЕПЕР конференція Міжнародної Агенції атомової енергії над можливостями використання атомової енергії для мирних цілей. Вступну промову виголосив японський прем'єр Ейсаку Сато, який запевняв, що Японія завжди була і є проти вживання атомової енергії для зброєння.

СТВОРЕННЯ НОВОГО ЗАХІДНЬО-НІМЕЦЬКОГО УРЯДУ ПІД ПРОВОДОМ КАНЦЛЕРА ЛЮДВІҐА ЕРГАРДА СТРІЧАЄ труднощі з уваги на вимоги, що їх ставить баварська віднога переможної Християнсько-демократичної партії, т. зв. Християнсько-суспільна Унія: її лідер, кол. військовий міністер Франц Йосиф Штравс є у поганих взаєминах з партією Вільних Демократів, союзників Ергарда.

У ПІВДЕННІЙ КОРЕЇ ЗГИНУВ внаслідку трагічного непорозуміння один американський вояк. Американські вояки переводили вправи й стріляли сліпими кулями. Саме тоді надійшла корейська стежа. Думаючи, що вона дісталась під обстріл збоку комуністів, вона почала стріляти гострими набоями.

Посмертні згадки

АНТІН КРАСІЦЬКИЙ, член 20-го Відд. УНС „Згода" в Гемтремк, Міш., помер дня 2 квітня 1965 р. Покійний нар. 4 березня 1888 р. в с. Маркопіль, пов. Броди, Зах. Україна. Полишив в смутку жінку Параскевію, 4 сини Василя, Григорія, Стефана, Петра, одну дочку Евгенію, 12 внуків та 4 правнуки. Похорон відбувся 6 квітня ц. р. з церкви Непорочного Зачаття П. Д. Марії на цвинтар Мт. Олівет, Дітройт, при участи родини, членів Відділу та приятелів.

Вічна Йому Пам'ять!

А. Триц, секр.

ІВАН БЕНОВСЬКИЙ, член Б-ва Пресв. Тройці — 320 Відд. УНС в Балтиморі, Мд., помер 31 серпня 1965 р. на 72-му р. життя. Покійник учасник визвольних змагань, походив з с. Могиляни, Зах. Україна. Полишив в смутку дружину Людмилю, сина Адама, 2 дочки Христину і Александру та 3 внуки. Похорон відбувся 3 вересня 1965 р. з похоронного заведення при участи родини, приятелів та членів Відділу, до Укр. Кат. Церкви св. Михаїла а відтак на цвинтар св. Михаїла.

Вічна Йому Пам'ять!

Ів. Маско, секр.

ЙОСИФ ВЕНҐЖИН, довголітній член Т-ва св. І. Хрестителя — 230 Відд. УНСоюзу в Йонґставн, Огайо, помер 28 серпня 1965 р. на 72-му р. життя. До Америки прибув 1910 р. Був активним членом багатьох українських організацій та урядовцем 230 Відд. УНС. Був активним членом церкви св. ап. Петра і Павла. Полишив в глибокому смутку дружину Марію, 2 доньки і сина. Похорон відбувся 1 вересня 1965 р. з Православної Церкви, а відтак тіло Покійного відпроваджено на церковний цвинтар при участи родини, приятелів та членів Відділу.

Вічна Йому Пам'ять!

П. Ліщак, секр.

МИХАЙЛО ЯРОШЕВИЧ, член Б-ва св. І. Хрестителя — 277 Відд. УНС в Гартфорді, Конн., помер 29 квітня 1965 р. на 83-му р. життя. Покійний залишив у глибокому смутку дружину Катерину, 5 синів Волтера, Стефана, Петра, Михайла і Йосифа, 11 внуків і 6 правнуків. Родина Ярошевичів знана в Гартворді зі своєї

Розшуки

ПОШУКУЮТЬ

14043 — Риккер Віктор Томасович, з Челябінська, СССР — своїх двох тіток на ім'я Роза і Христина, замужні імена обох Герман. Мають перебувати в Канаді або у ЗДА.

14044 — Вінтоняк Володимир Іванович, з села Стриганці, район Тлумач, Україна, — стрия на ім'я Василь Вінтоняк Онуфрієвич, родом з того самого села. Року 1940 він пішов на захід і до цего часу нема про нього вістки.

14045 — Ласун Кирило Агрипинович, з села Матаївці, обл. Тернопіль, Україна — брата на ім'я Іван Колесник Тихонович з того самого села. В році 1943 він пішов до Німеччини і до цего часу нема чутки про нього.

Коли пишете до нас за адресою, просимо не забути подати число того оголошення і залучити свою пожертву на видатки зв'язані з веденням розшуків. Просимо писати на адресу:

Ukrainian Canadian Welfare Service
456 Main Street
Winnipeg 2, Man., Canada

Збори Відділів УНСоюзу

НЕДІЛЯ, 10-го ЖОВТНЯ 1965 р.

MONESSEN, Pa. Збори членів 338-го Відд. о год. 1-ій по пол. в Українській Залі на 2-ій вул. 213 Скунмекер Евню. Проситься членів прибути і вирівняти свої місячні вкладки. — Nick Kuch, Sec., 109 Linden Ave., Monessen, Pa.

ТАРЗАН, ч. 5 505. Первожрекиня.

Скаженіло ричачи, орда волохатих тварюк - людей зблизилася, щоб вбивати...

Аж нагло суворий жіночий голос почувся: Припиніть!

Очі всіх звернулися на гарну жінку, яка стояла в дверях... Веле — первожрекиня.